

[Industriministeren]

mer, der giver mest mulig sikkerhed for, at den gennemføres på betryggende vis, og at alle relevante forhold bliver afdækket. Væsentlige forudsætninger må her være til stede.

Formålet med og området for undersøgelsen må klart defineres og afgrænses. Undersøgelserne må overdrages en eller flere uvildige personer. De må gives adgang til alle sagens dokumenter, hvor de end måtte befinde sig, og de må have adgang til at indkalde alle, der har viden af betydning for undersøgelsen, og til at afhøre dem som vidner under retsplejelovens form. En sådan undersøgelse vil kun kunne finde sted enten i form af en kommissionsdomstol med hjemmel i retsplejelovens § 21 eller som en undersøgelse med hjemmel i en særlig for formålet vedtaget lov.

Undersøgelser i disse former har hidtil kun været anvendt ved undersøgelsen af offentligt ansattes tjenesteforhold og ved undersøgelser af sager, hvor der har foreligget holdepunkter for lovovertrædelser på områder, hvor almene hensyn har tilsagt en undersøgelse efter en sådan fremgangsmåde.

Det nærmeste, jeg kan komme fortilfælde, er den kommission, der blev nedsat ved lov af 21. september 1922 til undersøgelse af Landmandsbankens forhold. Men her lå sagen anderledes. Det drejede sig her om en undersøgelse af forholdene efter sammenbruddet af banken, og det fremgår af forarbejderne til loven, at undersøgelsen ikke blot skulle tage sigte på at klarlægge, om der forelå ansvar efter straffeloven, men også, om nogen var erstatningsansvarlig for det passede.

I den såkaldte Boss-sag blev der i april 1969 ved folketingsbeslutning nedsat et sagkyndigt udvalg til at undersøge forholdene omkring stiftelsen og sammenbruddet af Boss of Scandinavia. Udvalget måtte basere sine undersøgelser alene på en gennemgang af det materiale, der fremgik af den afsluttede retssag om det strafferetlige ansvar i sagen.

Lad mig for fuldstændighedens skyld nævne, at i de to tilfælde, nemlig i 1967 og i 1971, hvor B & Ws forhold blev undersøgt af særlige tremandsudvalg, drejede det sig om udvalg, der blev nedsat af selskabets bestyrelse efter aftale med regeringen med den opgave at foretage en undersøgelse af selskabets kapitalbehov og andre forhold af betydning

for virksomhedens videreførelse, altså også en undersøgelse af en anden karakter end den, der her lægges op til.

Her drejer det sig om en stor dansk industrivirksomheds omtumlede skæbne, særlig i de senere år, hvor en dominerende aktiepost i selskabet har ligget på én hånd, og hvor indehaveren har benyttet den indflydelse, der følger heraf, til en lang række dispositioner af finansiel og organisatorisk karakter, dispositioner, som i høj grad har været egnede til at henlede offentlighedens opmærksomhed på både virksomheden og aktiebesidderen og hermed til megen omtale i medierne og til mange gisninger om formålet med og konsekvensen af de foretagne dispositioner.

At B & W i hele dette udviklingsforløb har befundet sig i en vanskelig økonomisk situation med periodevis alvorlige likviditetsproblemer, har naturligvis kun øget interessen for virksomhedens forhold, idet der fra mange sider er udtrykt bekymring for, at de ustabile økonomiske og organisatoriske forhold i koncernen har kunnet belaste den i en sådan grad, at virksomhedens hele eksistens og hermed overordentlig mange arbejdspladser, en stor produktion og en stor eksport kunne stå på spil.

Regeringen har i høj grad delt denne bekymring og har formodentlig delt den med flere tidligere regeringer, der har haft anledning til at beskæftige sig med koncernens forhold. De mange og pludselige omkalfatninger af selskabets kapitalforhold og organisationsstruktur og uigennemskueligheden af mange af de truffne dispositioner har uundgåeligt måttet give indtryk af manglende stabilitet og har svækket tilliden også i regeringen til, at virksomheden var i god gænge. Regeringen har ofte haft anledning til at beklage dette, idet koncernen i øvrigt ganske som andre eksporterende virksomheder har gjort brug af eksportkreditordningen og navnlig i forbindelse med produktionen af skibe til eksport har modtaget eksportkreditgarantier for betydelige beløb.

Koncernen har i denne forbindelse ikke nydt særlige favører. Garantierne er stillet under forhold, som ganske svarer til, hvad andre tilsvarende virksomheder efter de almindelige regler har haft adgang til. At B & Ws økonomiske forhold derimod ofte har måttet give anledning til særlige overvejelser